

HERALDISK TIDSSKRIFT

BIND 1 • NR 10 • 1964

Et Par Unionsvåbener i England
Af Sven Tito Achen

SOCIETAS HERALDICA SCANDINAVICA

Heraldisk Selskab • Heraldinen Seura • Skjaldfræðafélagið

Heraldisk Selskap • Heraldiska Sällskapet

Et Par Unionsvåbener i England

Af *Sven Tito Achen*

I 1396 døde ærkebiskoppen af Canterbury, William Courtenay, og efterlod sig 200 pund til opførelse af en hvælvet forbindelsesgang mellem det ærkebiskoppelige palads og katedralen. De ribber som støtter hvælvingerne i denne bygning, prydedes med heraldiske figurer og enkelte våbener, deriblandt ærkebispens eget. Figurer og skjolde var udhugget i sten og malet i farver.

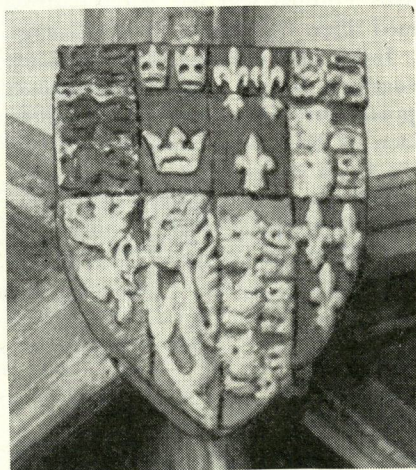
Denne forbindelsesgang blev kort efter led i et større anlæg, idet man opførte yderligere tre hvælvingegange, anlagt således, at de fire hvælvede korridorer tilsammen omgav en lukket gård. Penge til byggeriet skaffede man sig ved hjælp af gaver fra velyndere. For at stimulere gavmildheden fandt man på at udsmykke hvælvingerne i de tre nye klostergange med bidragydernes våbener. Alt dette skete i årene omkring 1410.

På denne måde opstod et heraldisk monument og en heraldisk materiale-samling af enestående karakter. Antallet af skjolde i det færdige anlæg var oprindeligt ca. 860. Heraf er i tidens løb forsvundet ca. 25, og yderligere ca. 30 lader sig i dag ikke identificere. Af de resterende godt 800 våbenskjolde tilhører størstedelen engelske »gentry«-familier, især fra Kent; nogle stykker højgejstlighed; og en hel del kongelige personer, næsten udelukkende fra det engelske kongehus og indgiftede familier.

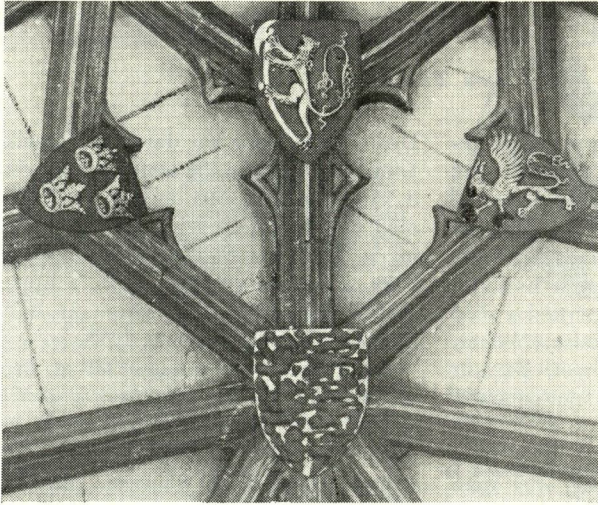
I denne sidste kategori finder vi fem våbenskjolde, som repræsenterer *Filippa af Lancaster* og hendes mand, kong *Erik af Pommern* (i Norge *Erik 3.*, i Sverige *Erik 13.*, og i Danmark *Erik 7.*).

Dronning *Filippa* var datter af *Henrik 4.* og *Mary Bohun*, og søster til *Henrik 5.* Hun var født 1393 og blev 1406 gift med den da ca. 24-årige *Erik af Pommern*. Han var blevet norsk konge i 1389, dansk og svensk i 1396. *Filippa* døde 1430, *Erik* 1459, efter at han havde forladt sine riger o. 1438.

Kong *Erik* er repræsenteret af fire skjolde: for Norge, Sverige, Pommern og Danmark (se figur 2); *Filippa* af ét skjold, hvori hun kombinerer sin mands og sin faders våbener. Disse er begge firdelte, kong *Eriks* af Danmark, Sverige, Pommern og Norge; kong *Henriks* af Frankrigs tre guld liljer i blå og Englands tre guld løver i rødt (se figur 1). Begge disse bestanddele af *Filippas* våben er udformet anderledes end i hendes segl (der kendes kun ét, se *Heraldisk Tidsskrift*

1. Dronning *Filippas* våben i Canterbury. Feltet for Pommern er galt farvelagt, se teksten til figur 2.

2. De fire skjolde i Canterbury, som repræsenterer kong Erik af Pommern: Norge, Sverige, Pommern, Danmark. Farverne er korrekte undtagen i Pommerns våben (som Messenger i øvrigt tillægger »Saxonia«), hvis grif er guld i rødt, i stedet for rød i sølv. Det norske våben her er muligvis det ældste kendte, som viser økse med krunt skaft (for at følge skjoldranden?).

1/33). I Canterbury-våbenet står Norges løve i skjoldets første halvdel 4. felt, Pommerns grif i 3. felt; i Filippas segl er rækkefølgen omvendt. Om dette er andet end en tilfældighed, tør jeg ikke afgøre. I anden halvdel 1. og 4. felt har Canterbury-våbenet *tre* liljer, hvor Filippas segl har felterne *strøet* med liljer. Og dette er ikke tilfældigt.

Indtil 1405 eller kort efter havde de engelske konger ført deres franske præventionsvåben *strøet* med liljer, men på dette tidspunkt ændrede Henrik 4. det til *tre* liljer. Deraf tør man sikkert slutte, at Filippas segl stammer helt fra brylluppet 1406, uanset at de ældste bevarede aftryk er fra 1420.

Hvælvingegangene i Canterbury og våbenerne i dem var i tidens løb forfaldet stærkt. Lige før Anden Verdenskrig begyndte imidlertid et stort restaureringsarbejde. Forvitrede skjolde blev repareret, og de blev alle malet op. I 1947 udsendtes A. W. B. Messenger: *The Heraldry of Canterbury Cathedral. Volume I. The Great Cloister Vault*, med fotografier og blasoneringer af alle bevarede våbener. Restaureringen er bekostet og bogen udsendt af *The Friends of Canterbury Cathedral*. Jeg bringer denne organisation samt Canterburys domprovst og domkapitel min bedste tak for tilladelse til at reproducere de to billeder.

[DA] Dette materiale er beskyttet af ophavsret. Det kan downloades, lagres og udskrives til personlig brug og til ikke-kommerciel brug i forbindelse med undervisning og forskning. Bearbejdning, tilgængeliggørelse samt fremstilling af kopier er ellers kun tilladt i det omfang, der følger af lov eller aftale.

[NO] Dette materialet er beskyttet av opphavsrett. Det kan lastes ned, lagres og skrives ut for personlig bruk og for ikke-kommersiell bruk i forbindelse med undervisning og forskning. Bearbeidning, tilgjengeliggjøring og fremstilling av kopier er ellers bare tillatt i den grad som følger av lov eller avtale.

[SV] Detta material är skyddat av upphovsrätt. Det får laddas ned, sparas och skrivas ut för enskilt bruk samt för icke-kommersiellt bruk i samband med undervisning och forskning. Bearbetning, tillgängliggörande samt framställning av kopior är i övrigt bara tillåtet i den utsträckning som följer av lag eller avtal.

[EN] This material is protected by copyright. It may be downloaded, saved and printed for personal use and for non-commercial use in connection with teaching and research. Altering, making it available or producing copies is otherwise only permitted to the extent that follows from law or contract.